

Od redakcji

Antropologia inspirowana chrześcijaństwem podkreśla, że człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boga Stwórcy i jako taki stanowi osobową substancję, rozumny i wolny podmiot, niepowtarzalny w wymiarze ducha i ciała, pojęty jako „byt dla siebie”, którego nigdy nie wolno zredukować do roli narzędzia. Człowiek jest powołany do nieśmiertelności i oglądania Boga.

Z chrześcijańskiego rozumienia człowieka wynika przeto dla pedagogiki jako nauki zadanie odzyskania i uratowania człowieka jako osoby w jej ogólnoludzkiej i wyjątkowej strukturze bytowej oraz urzeczywistnianie konkretnych procesów wychowawczych, mających na celu świadome odkrywanie człowieczeństwa w człowieku¹.

Prawdę tę od początku swego pontyfikatu jasno i mocno podkreślał Sługa Boży Jan Paweł II. Podczas wizyty w UNESCO w Paryżu w dniu 2 czerwca 1980 roku, a więc niemal na początku swej papieskiej posługi, wygłosił przemówienie, w którym powiedział m.in.: „w wychowaniu chodzi głównie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej «był», a nie tylko więcej «miał» – ażeby poprzez to wszystko, co «ma», «posiada», umiał bardziej i pełniej być człowiekiem – to znaczy, ażeby również umiał bardziej «być» nie tylko «z drugimi», ale także i «dla drugich»”.

Pierwsza encyklika Jana Pawła II *Redemptor hominis* jest czymś w rodzaju hołdu złożonego wielkości i godności człowieka. To człowiek jest przedmiotem troski Kościoła: „Przedmiotem tej troski jest człowiek w swojej jedynej i niepowtarzalnej rzeczywistości człowieczej, w której trwa niczym nienaruszony «obraz i podobieństwo» Boga samego [...]. Kościół nie może odstępować człowieka, którego „los” – to znaczy wybranie i powołanie, narodziny i śmierć, zbawienie

¹ Por. T. Guz, *W poszukiwaniu chrześcijańskiej filozofii wychowania*, w: *Wychowanie chrześcijańskie. Między tradycją a współczesnością*, red. A. Rynio, Wyd. KUL, Lublin 2007, s. 256–257.

lub odrzucenie w tak ścisły i nierozzerwalny sposób są zespolone z Chrystusem” (nr 13 i 14). Papież nazywa człowieka „pierwszą drogą, po której winien kroczyć Kościół w wypełnianiu swego posłannictwa, jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła, drogą wyznaczoną przez samego Chrystusa” (nr 14). Dla Jana Pawła II respektowanie godności człowieka jako podmiotu i osoby jest istotnym kryterium humanizmu czy antyhumanizmu tak indywidualnych ludzi, jak też ideologiczno-społecznych systemów. W encyklice *Dives in misericordia* pisze, że szczególnie naruszanie godności człowieka dyskredytuje każdy nurt społeczno-polityczny, niezależnie od głoszonych przez niego tzw. „humanistycznych” deklaracji czy haseł (por. nr 11)².

Jan Paweł II nie tylko bronił godności i praw człowieka, ale w dokumentach nauczania papieskiego i przepowiadaniu podawał prawdę o człowieku. Adekwatna antropologia Jana Pawła II leży u podstaw jego troski o człowieka. Przypominamy o tym, ponieważ zbliżamy się do jubileuszu 30-lecia wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. Dlatego kolejny zeszyt „Paedagogia Christiana” otwieramy artykułem Barbary Rozen o integralnym rozwoju człowieka. Autorka przypomina podstawowe elementy nauki o człowieku w świetle Objawienia, nauczania Jana Pawła II oraz dorobku współczesnej antropologii. Problematyki człowieka dotyczą także inne teksty zamieszczone w tym zeszycie. Agnieszka Sojka analizuje polskie pieśni religijne pod kątem koncepcji człowieka, którą one przekazują, natomiast Ewa Wysocka publikuje rezultaty badań nad religijnością młodzieży studenckiej. Prezentacja koncepcji wychowawczych Stefana Kunowskiego (Joanna Karczewska) i Luigiiego Giussaniego (Alina Rynio) jest także wskazaniem na chrześcijańskie zasady wychowania, u podstaw których znajduje się integralna wizja człowieka i jego rozwoju. Joanna Swędrak natomiast przedstawia ciekawe wyniki badań nad modelem współczesnej polskiej rodziny.

Obecność mediów w życiu społecznym i życiu jednostki należy do istotnych zagadnień obchodzących współczesną pedagogikę. Temu zagadnieniu poświęca wiele miejsca w swej publicystyce biskup Adam Lepa. Tym razem pisze on o wychowaniu do odbioru mediów.

Naszych czytelników zachęcamy do lektury także i innych tekstów z tego zeszytu. Zamieszczamy fragment z pism Johanna Friedricha Herbarta na temat potrzeby etyki i religii w odniesieniu do filozofii. W sprawozdaniach czytelnicy znajdą relację Sandry Różyńskiej z IV Światowego Kongresu Rodzin, który obradował w Warszawie pod hasłem: „Rodzina wiosną dla Europy i świata” oraz Jarosława Horowskiego z polsko-niemieckiego kolokwium pedagogiczno-religijnego obradującego w UMK na temat: „Zapoznane wymiary edukacji”.

Ks. Jerzy Bagrowicz

² Por. Z. Pawlak, *Filozoficzne fundamenty integralnej wizji człowieka Jana Pawła II*, w: *Jan Paweł II apostoł jedności*, red. J. Kędzierski, Pelplin 2003, s. 177.